

Geografia de la Globalització

2014/2015

Codi: 100029

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Antonio Miguel Solana Solana

Correu electrònic: AntonioMiguel.Solana@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No n'hi ha requisits previs per cursar aquesta assignatura

Objectius

L'assignatura s'orienta vers l'explicació dels canvis territorials i socials derivats dels processos de globalització. Pel que fa als objectius formatius, els coneixements que s'imparteixen es refereixen a tres aspectes principals en relació amb els resultats territorials dels processos de globalització:

- a) La descripció, explicació i anàlisi dels principals aspectes -econòmics, tecnològics, polítics, socials i culturals- que defineixen la globalització com un procés d'abast planetari en el moment actual, amb especial atenció a les transformacions que suposa en termes geogràfics i territorials.
- b) L'explicació general dels principals factors i agents definidors de cadascun dels anteriors aspectes temàtics que configuren la globalització com un procés d'abast transversal i certament complex, a partir del tractament d'informacions i exemples relatius a territoris i àrees geogràfiques diferents.
- c) La introducció als principals processos de canvi pel que fa al territori actual amb especial atenció als resultats, impactes i conseqüències d'ordre divers que es deriven dels processos de globalització, tot distingint-hi diferents escales territorials (planetària, regional, metropolitana, local)

Competències

- Analitzar les normatives legals sobre patrimoni cultural i natural.
- Identificar les característiques de l'espai i del territori per a poder gestionar els recursos per al desenvolupament local i territorial.
- Interpretar la diversitat social i cultural.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar els principals fenòmens demogràfics i els processos migratoris per explicar els esdeveniments del món actual.
2. Descriure les principals característiques de la ciutat contemporània en general i de les regions metropolitanes en especial.
3. Descriure les principals problemàtiques econòmiques, socials i culturals del món.
4. Descriure les relacions espacials, a diferents escales territorials, de la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris
5. Distingir les relacions espacials, a diferents escales territorials, a través de les relacions entre naturalesa i societat, en l'àmbit català, espanyol i europeu.
6. Identificar problemes urbanístics per prendre decisions sobre la planificació territorial.
7. Interpretar els problemes ambientals per a la planificació territorial segons la legislació.
8. Interpretar les dinàmiques territorials i del paisatge i la legislació sobre la qüestió.
9. Planificar el territori per millorar-ne la gestió.
10. Plantejar problemes relacionats amb l'ordenació dels recursos i del territori.
11. Plantejar problemes sobre la planificació de la distribució espacial dels equipaments col·lectius, dels recursos i de la mobilitat de les persones.
12. Resumir característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.

Continguts

L'assignatura s'estructura en dos apartats. En el primer apartat es treballen els elements que han configurat un sistema econòmic i polític mundialitzat. En el segon apartat, més extens, s'estudiaran diversos aspectes específics de l'actual procés de globalització mundial.

1. La creació d'un sistema-món
2. Un món globalitzat: temes d'estudi
 - 2.1 Globalització econòmica: la nova divisió internacional del treball
 - 2.2 Globalització dels fluxos migratoris: sistema migratori, identitat i integració
 - 2.3 Globalització del sistema alimentari mundial: agroindústria i sobirania alimentària
 - 2.4 Impactes ambientals d'un món globalitzat: l'evolució de l'empremta ecològica humana
 - 2.5 Geopolítica de la globalització: redefinició del poder

Metodologia

Les sessions de classe consistiran en exposicions teòriques del professor, presentació d'exemples relacionats amb els continguts de l'assignatura, participació del l'alumnat a partir de petites lectures o dels temes exposats i debats plantejats a partir del visionat de documentals o pel·lícules. Les explicacions del professor serviran a l'alumnat per tenir les coordenades generals i per contextualitzar les lectures pertinents. L'alumnat haurà de realitzar treball autònom al llarg del curs. A banda de les lectures i l'estudi personal, com es detalla a l'apartat d'avaluació, aquesta part de la feina de l'alumnat inclourà la realització d'un treball de curs i d'una ressenya sobre un dels llibres de la bibliografia.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	36	1,44	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Tipus: Supervisades			
Preparació de treballs, debats i presentacions	8	0,32	1, 3, 4, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi i treball sobre els materials per a la prova escrita	20	0,8	2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11
Lectura d'articles i llibres	12	0,48	3, 4
Redacció d'una ressenya	16	0,64	3, 4, 12

Avaluació

a) Prova escrita individual (40% de la nota final).

b) Realització d'un treball de curs (35% de la nota final).

c) Ressenya d'un dels llibres referenciats a la bibliografia o –d'acord amb el professor– qualsevol altre relacionat amb les temàtiques tractades al llarg del curs (15% de la nota final). La data de lliurament tant del treball com de la ressenya serà el mateix dia que el de realització de la prova escrita individual. No s'acceptaran treballs lliurats fora de termini.

d) Assistència i participació a les classes (10% de la nota final)

Per tal d'ésser avaluat/da, és obligatori fer l'examen i lliurar el treball de curs i la ressenya. Per aprovar s'ha de tenir com a mínim un 5 de mitjana. Només es farà ponderació de les notes quan aquestes superen el 4. Qualsevol nota per sota de 4 obligarà a fer reavaluació de la part suspesa.

L'assignatura és d'avaluació continua

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa en classe	10	2	0,08	1, 3, 8, 12
Prova individual escrita	40	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9
Realització d'un treball de curs	35	40	1,6	1, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11
Ressenya de llibre	15	12	0,48	3, 5, 12

Bibliografia

ALBET, A. BENEJAM, P. (2000), Una geografia humana renovada: lugares y regiones en un mundo global, Barcelona: Vicens-Vives.

BECK, U. (2009) The World at Risk, Cambridge: Polity Press.

BECK, U. (2008), Qué es la globalización (Falacias del globalismo, respuestas a la globalización), Barcelona: Paidós.

CASTLES, S.; MILLER, M.J. (2009), The age of migration (International population movements in the modern world), Basingstoke: Palgrave-Macmillan.

CLOKE, P. et al (2005), Introducing Human Geographies, Londres: Hodder Arnold.

DICKEN P. (2007): Global Shift: Mapping the Changing Contours of the World Economy; Londres: Sage. (5a edició revisada d'una obra que té per títol comú "Global shift". 1a edició, 1988).

Ellwood, W. (2007). Globalització, Barcelona: Intermón-Oxfam.

GRATALOUP, c. (2010), Géohistoire de la mondialisation. París: Armand Colin

Harvey, D. (2007). Espacios del capital. Hacia una geografía crítica. Madrid: Akal.

JOHNSTON, R.J. et al (eds) (2000), The dictionary of human geography, Londres: Blackwell.

KNOX, P.; AGNEW, J. (1989), The geography of the world-economy, Londres: Edward Arnold (hi ha edicions actualitzades).

KNOX, P.; MARSTON, S. (1998), Places and regions in global context. Human Geography, Upple SadleRiver: Prentice-Hall.

LEONARD, A. (2010), La historia de las cosas (De cómo nuestra obsesión por las cosas está destruyendo el planeta, nuestras comunidades y nuestra salud. Y una visión del cambio), Buenos Aires, Bogotá, Madrid: FCE.

MARTÍNEZ ALIER, J.; OLIVERES, A. (2005), ¿Quién debe a quién? Deuda ecológica y deuda externa, Barcelona: Icaria.

MÉNDEZ GUTIÉRREZ DEL VALLE, R. (2011), El nuevo mapa geopolítico del mundo, València: Tirant lo Blanch.

MCNEILL, J.R. (2003), Algo nuevo bajo el sol. Historia medioambiental en el siglo XX, Madrid: Alianza.

MONTAGUT, X.; DOGLIOTTI, F. (2006), Alimentos globalizados. Soberanía alimentaria y comercio justo, Barcelona: Icaria.

MOORE LAPPÉ, F. et al (2005), Doce mitos sobre el hambre, Barcelona: Icaria.

MURRAY, W.E. (2006) Geographies of Globalization, Londres: Routledge.

NOGUÉ, J.; ROMERO, J. (eds), Las otras geografías, València: Tirant lo Blanch.

ORTIZ, A. (coord.) (2011). Visions geogràfiques del món. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona. Servei de Publicacions.

PATEL, R. (2008, original anglès 2007), Obesos y famélicos. El impacto de la globalización en el sistema alimentario mundial, Barcelona: Los libros del Lince.

ROMERO, J. (coord.) (2004), Geografía humana: procesos e incertidumbres en un mundo globalizado, Barcelona: Ariel.

Sassen, S. (1991). The global city. New York: Princeton Univ. Press.

SASSEN, S. (2007), Una sociología de la globalización, Buenos Aires: Katz.

SHIVA, V. (2001), Biopiratería. El saqueo de la naturaleza y el conocimiento, Barcelona: Icaria.

SHIVA, V. (2000), Cosecha robada (El secuestro del suministro mundial de alimentos), Barcelona: Paidós.

STIGLITZ, J.E. (2002), El malestar en la globalización, Madrid: Santillana.

TAYLOR, P.J.; FLINT, C. (2002, 2ª edición), Geografía política. (Economía mundo, estado-nación y localidad), Madrid: Trama Editorial.

TORRES LÓPEZ, J. (2005), Toma el dinero y corre. La globalización neoliberal del dinero y las finanzas, Barcelona: Icaria.

VARGAS, M. (coord)(2009), Agrocombustibles ¿otro negocio es posible?, Barcelona: Icaria.

WACKERNAGEL, M.; REES, W. (2001), Nuestra huella ecológica (Reduciendo el impacto humano sobre la tierra), Santiago de Chile: LOM.